

Érveléstechnika

Bevezetés: Az érv

Az óra célja

1. Megismertetni a hallgatókat az érvelés mesterségének néhány alapvető fogásával.
  2. Eszközöket adni érvek minősítésére, szerkezetük feltárására.
  3. Nézőpontokat adni a vitaszituációk, értelmezéséhez, szerkezetük elemzéséhez.
- Az érv fogalmának több értelmezése is elképzelhető.
  - A mai órán éppen ezt, az érv fogalmát igyekszünk körülhatárolni!

Miért hibás?

- „Képzeld a mi rabbink éjszakánként Istennel kártyázik!
  - Na ne mondd, honnan vagy ebben olyan biztos?
  - Ő maga mondta!
  - Nem lehet, hogy a rabbi nem mond igazat?
  - Ugyan már, hát kártyázna Isten egy hazug rabbival?!”
-
- Vicces ez? Mitől az?
  - Hol a hiba?
  - Mindannyian birtokában vagyunk egy az érvek minősítésére szolgáló **implicit** szempontrendszernek!

Ki a boszorkány? (Hol a hiba?)

... (Gyalog Galopp, filmrészlet -> 16m30s-21m20s)

- **Mit csinálnak egy boszorkánnyal?**
- **Elégetik.**
- **Mi egyebet szoktak még elégetni?**
- **Több boszorkányt.**
- **Fát.**
- **Helyes.**
- **Miért égnek a boszorkányok?**
- **Mert fából vannak.**
- **És hogyan győződhetünk meg róla, hogy ő fából van-e?**
- **Ha hidat építünk belőle.**
- **Nono fiam kőből talán nem lehet hidat építeni?**
- **De.**
- **Elmerül-e a fa a vízben?**
- **Dobjuk a be a mocsárba.**
- **Mondjátok meg nekem mi lebeg még a vizen? hulla, szöcske, hasas bankó.**
- **A KACSA!**
- **Ez az.**
- **Vonjuk le a logikus következtetést!**
- **Ha ő ugyanannyit nyom mint egy kacsa,**
- **akkor fából van, következésképpen:**
- **Boszorkány.**

Hol a hiba?

- Ha valami ég, akkor boszorkány.
  - (elégéséges?)
- Ha valami ég, akkor fából van.
  - (szükséges?)
- Ha valamiből hidat lehet építeni, akkor fából van.
  - (elégéséges, szükséges?)
- Ellenpélda: hidat kőből is lehet építeni.
- Ha valami nem merül el a vízben akkor fából van.
  - (elégéséges?)
- Ellenpéldák: hulla, szöcske, alma, KACSA.
  - (elégéséges?)

Hol a hiba?

- Ha valami ugyanannyit nyom mint egy kacsza, akkor fából van.
  - Ha valami fából van, akkor boszorkány.
  - Ha valami ugyanannyit nyom mint egy kacsza, akkor boszorkány.
-

- Ha A, akkor B
  - Ha B, akkor C
  - Ebből következik, hogy: Ha A, akkor C
-

- Formálisan helyes érvelés! Mi akkor a hiba?
  - A hiba, hogy premisszákat (A, B, C) hamisnak tartjuk és hogy valamilyen illegitim eljárással jutottunk hozzájuk, ettől még az érv logikailag helyes.
- Mi következik abból, hogy hibás? Hogy a nő nem boszorkány?
  - abból, hogy egy érvelés rossz, még nem következik, hogy a konklúzió hamis.
  - Miért tűnik úgy mégis, hogy következik? Mert esetenként a vitapartner beleegyezését adja!

Egy reklám lehet érv?

- Beer Ad (zip csomagban).
- Érvenek tekinthetjük ezt a kis filmet? Ha igen, akkor mitől tekintettük annak?
- Claim: valamilyen igényvel lép fel:
  - „igyál G. sört!”
- Reason: valahogy megindokolja ezt az igényt:
  - „Ez a sör annyira jó, hogy ennek a kifejlesztése motíválja az evolúciót a kétéltűek óta!”

Érvelés általános szerkezete:

- **Claim:** Nézzük meg a „V for vendetta” c. filmet!
- **Reason:** A film forgatókönyvét a Wachowski testvérek írták.
- **Warrant:** Minden, amit a W. Testvérek írnak az jó.
  - (alátámasztás)

Szillogizmus:

- Felső premissza: **Warrant** (Minden ember halandó)
- Alsó premissza: **Reason** (Szókratész ember)
- Konklúzió: **Claim** (Szókratész Halandó)

Érvek és szituációjuk:

Vihart! Vihart! Országomat egy viharért! – így őrjönghet hatalmi tébolyában a koalíció népszavazástól rettegő vezére. Hiszen megmondták a szakemberek, hogy a meteorológusok jósolta rossz idő lehet vasárnap a kormány csodafegyvere. Ebben mi nem hiszünk. Március 9-én nem a természet erői, hanem a választók döntenek. Elválik, hogy a kormánypártokat kisegítik-e szorult helyzetükből legfőbb szövetségeseik, az irigység, a tájékozatlanság és a közöny. Vagy felülkerekedik a nemzet jobbik énje, és megmutatja erejét a büszke, a kölcsönös szolidaritás eszméjétől vezérelt polgárok közössége. A minden ellenkező híresztelés dacára fontos és komoly kérdések eldöntésén túl arról szól ez a népszavazás, hogy birkanyájként terelhető, megalázható és a végletekig sarcolható lakosság vagyunk-e, vagy demokráciára érett politikai közösség, amelynek tagjait sokfelé futó vágyaik, hitük mellett néhány közös cél és eszmény formálja nemzeté.

A kampánycsend előtti napon nincs értelme újra felsorolni a vizitdíj, a kórházi napidíj és a tandíj eltörlése melletti érveinket. Amikor a kormány mind hangosabb fenyegetéseit halljuk arról, hogy az eredményes referendum következtében kieső bevételek hiányoznak majd az egészségügyből és a felsőoktatásból, annyit érdemes az eszünkbe vésnünk, hogy miért is kell(ene) fizetnünk ezeket a díjakat. Egyetlen okból: a koalíció elhibázott politikája (elk..rták, kormányzás helyett évekig csak hazudoztak stb.) miatt megtépázott hitelességét úgy próbálta helyreállítani Brüsszelés a befektetők előtt, hogy jelentős források kivonására tett ígéretet a humán szférából (konvergenciaterv). Majd a saját felelőtlensége, tehetségtelensége és hatalomvágya árának is tekinthető pénzkivonást részben az emberekre kivetett sarcokból pótolta.

Az érvek kontextusa:

1. Az érvek egy speciális közönségnek szólnak.
2. Az érvek valamit akarnak a közönségtől.
3. Az érv valamilyen indokot ad arra, amit akar.
4. Nem minden indok kerül megfogalmazásra explicit módon.
5. Az érveket a befogadók attitűdjei és érzései is támogathatják.
6. Az érvek forrása mindig számít. (hitelesség)
7. Minden érv egy ellenérvvel szemben fogalmazódik meg.

Az érvek célja lehet:

1. Egy új hit, attitűd kialakítása
  2. Egy létező hit, attitűd megerősítése
  3. Egy meglévő hit, attitűd megváltoztatása (konfrontatív)
-